

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
MACIEJE SZPUNARA
přednesené dne 3. září 2014¹

Věc C-375/13

**Harald Kolassa
proti
Barclays Bank plc**

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Handelsgericht Wien (Rakousko)]

„Prostor svobody, bezpečnosti a práva — Soudní příslušnost v občanských a obchodních věcech — Spotřebitelské smlouvy — Spotřebitel, který má bydliště v některém z členských států, který na sekundárním trhu koupil od prostředníka se sídlem v jiném členském státě cenné papíry emitované bankou se sídlem ve třetím členském státě — Příslušnost v případě opravných prostředků směřujících proti bance, která emitovala uvedené cenné papíry“

I – Úvod

1. Může být banka se sídlem ve Spojeném království, která vydala certifikáty na primárním trhu v Německu, činěna odpovědnou z titulu smluvní nebo delikt ní odpovědnosti před rakouským soudem podle místa bydliště poškozeného investora, který nabyl takové certifikáty na sekundárním trhu? Tato problematika je podstatou této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Stranami sporu v původním řízení jsou H. Kolassa a Barclays Bank plc (dále jen „Barclays Bank“).

2. Handelsgericht Wien (obchodní soud ve Vídni, Rakousko) předložil Soudnímu dvoru čtyři předběžné otázky týkající se výkladu čl. 5 bodů 1 písm. a) a 3, jakož i čl. 15 odst. 1 nařízení (ES) č. 44/2001 Rady ze dne 22. prosince 2000, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech².

3. V tomto stanovisku budu na mnoha místech citovat judikaturu Soudního dvora týkající se Úmluvy ze dne 27. září 1968 o příslušnosti a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále jen „Bruselská úmluva“)³, vzhledem k tomu, že nařízení č. 44/2001 nahrazuje Bruselskou úmluvu, výklad podaný Soudním dvorem ohledně ustanovení této úmluvy je platný rovněž pro ustanovení zmíněného nařízení, protože ustanovení těchto nástrojů mohou být považována za ekvivalentní⁴.

1 — Původní jazyk: francouzština.

2 — Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 31.

3 — Úmluva (Úř. věst. L 299, s. 32) ve znění úmluvy ze dne 9. října 1978 o přistoupení Dánského království, Irska a Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku (Úř. věst. L 304, 30.10.1978, s. 1 a – pozmeněné znění – s. 77), úmluvy ze dne 25. října 1982 o přistoupení Řecké republiky (Úř. věst. L 388, s. 1), úmluvy ze dne 26. května 1989 o přistoupení Španělského království a Portugalské republiky (Úř. věst. L 285, s. 1) a úmluvy ze dne 29. listopadu 1996 o přistoupení Rakouské republiky, Finské republiky a Švédského království (Úř. věst. 1997, C 15, s. 1).

4 — Rozsudek TNT Express Nederland (C-533/08, EU:C:2010:243, bod 36 a tam citovaná judikatura).

II – Právní rámec

A – Unijní právo

4. Bod 11 odůvodnění nařízení č. 44/2001 uvádí:

„Pravidla pro určení příslušnosti musí být vysoce předvídatelná a založená na zásadě, podle které je příslušnost obecně založena na místě bydliště žalovaného, a musí být na tomto základě vždy určitelná [příslušnost na tomto základě musí být dána vždy], kromě několika přesně určených případů, kdy předmět sporu nebo smluvní volnost stran opravňuje k použití odlišného určujícího hlediska [hraničního určovatele]. Sídlo právnické osoby musí být v nařízení samostatně vymezeno tak, aby společná pravidla byla přehlednější a zamezilo se sporům o příslušnost.“

5. Kapitola II tohoto nařízení (články 2 až 31) pojednává o pravidlech příslušnosti. Oddíl 1 kapitoly II (články 2 až 4) je nazván „Obecná ustanovení“. Článek 2 odst. 1 uvedeného nařízení stanoví, že „[n]estane-li toto nařízení jinak, mohou být osoby, které mají bydliště na území některého členského státu, bez ohledu na svou státní příslušnost žalovány u soudů tohoto členského státu.“

6. Oddíl 2 kapitoly II (články 5 až 7) uvedeného nařízení je nazván „Zvláštní příslušnost“. Článek 5 nařízení stanoví:

„Osoba, která má bydliště na území některého členského státu, může být v jiném členském státě žalována:

1. a) pokud předmět sporu tvoří smlouva nebo nároky ze smlouvy, u soudu místa, kde závazek, o němž se jedná, byl nebo měl být splněn;
- b) pro účely tohoto ustanovení, a pokud nebylo dohodnuto jinak, je místem plnění zmíněného závazku:
 - v případě prodeje zboží místo na území členského státu, kam podle smlouvy zboží bylo nebo mělo být dodáno,
 - v případě poskytování služeb místo na území členského státu, kde služby podle smlouvy byly nebo měly být poskytnuty;
- c) nepoužije-li se písmeno b), použije se písmeno a);

[...]

- 3) ve věcech týkajících se deliktů nebo kvazideliktů odpovědnosti u soudu místa, kde došlo nebo může dojít ke škodné události;

[...]“

7. Článek 15 nařízení č. 44/2001, který je zařazen do jeho oddílu 4 kapitoly II (články 15 až 17), ve svém odstavci 1 stanoví:

„Ve věcech týkajících se smlouvy uzavřené spotřebitelem pro účel, který se netýká jeho profesionální nebo podnikatelské činnosti, se příslušnost určuje podle tohoto oddílu, aniž jsou dotčeny články 4 a čl. 5 bod 5:

- a) jedná-li se o koupi movitých věcí na splátky;

- b) jedná-li se o půjčku návratnou ve splátkách nebo o jiný úvěrový obchod určený k financování koupě takových movitých věcí nebo;
- c) ve všech ostatních případech, kdy byla smlouva uzavřena s osobou, která provozuje profesionální nebo podnikatelské činnosti v členském státě, na jehož území má spotřebitel bydliště, nebo pokud se jakýmkoli způsobem taková činnost na tento členský stát nebo na několik členských států včetně tohoto členského státu zaměřuje, a smlouva spadá do rozsahu těchto činností.“

8. Článek 16 odst. 1 stejného nařízení stanoví, že: „[s]potřebitel může podat žalobu proti smluvnímu partnerovi buď u soudů členského státu, na jehož území má tento smluvní partner bydliště, nebo u soudu místa, kde má bydliště spotřebitel.“

9. Článek 24 uvedeného nařízení, který je součástí oddílu 7 kapitoly II tohoto nařízení, stanoví:

„Není-li soud jednoho členského státu příslušný již podle jiných ustanovení tohoto nařízení, stane se příslušným, jestliže se žalovaný řízení před tímto soudem účastní. To neplatí, pokud se žalovaný účastní proto, aby namítal nepřislušnost soudu, nebo je-li jiný soud podle článku 22 výlučně příslušný.“

10. Oddíl 8 kapitoly II nařízení č. 44/2001, nadepsaný „Přezkoumání příslušnosti a přípustnosti“ se skládá z článků 25 a 26, které znějí následovně:

„Článek 25

Soud členského státu bez návrhu prohlásí, že není příslušný, je-li u něj zahájeno řízení ve věci, v níž má na základě článku 22 výlučnou příslušnost soud jiného členského státu.

Článek 26

1. Pokud se žalovaný, který má bydliště na území jednoho členského státu a je žalován před soudem jiného členského státu, řízení před tímto soudem neúčastní, prohlásí soud bez návrhu, že není příslušný, nevyplývá-li jeho příslušnost z tohoto nařízení.

2. Soud řízení přeruší do té doby, než bude prokázáno, že žalovaný mohl obdržet návrh na zahájení řízení nebo jinou rovnocennou písemnost v dostatečném předstihu, který mu umožňuje přípravu na jednání před soudem, nebo že k tomu byly učiněny veškeré nezbytné kroky.

[...]“

B – Rakouské právo

11. Ustanovení § 11 zákona o kapitálovém trhu (Kapitalmarktgesetz), ve znění rozhodném z hlediska skutkového stavu, který je předmětem původního sporu, stanoví zejména podmínky odpovědnosti emitenta prospektu, co se týče škody utrpěné investorem, který se spolehl na informace obsažené v tomto prospektu.

12. Ustanovení § 26 zákona o investičních fondech (Investmentfondsgesetz), ve znění rozhodném z hlediska skutkového stavu, který je předmětem původního sporu, stanoví zejména to, že nabyvateli zahraničního podílu na investičním kapitálovém fondu budou před uzavřením smlouvy zdarma poskytnuty předpisy týkající se fondu nebo stanovy investiční kapitálové společnosti, prospekt zahraniční investiční společnosti, jakož i kopie žádosti o uzavření smlouvy a že prospekt musí obsahovat všechny údaje, které mají podstatný význam v okamžiku podání žádosti pro posouzení zahraničních podílů na investičních kapitálových fondech.

III – Skutkový stav předmětu sporu v původním řízení a předběžné otázky

13. Barclays Bank, banka se sídlem v Londýně (Spojené království), která má rovněž pobočku ve Frankfurtu nad Mohanem (Německo), emitovala investiční certifikáty a prodávala je institucionálním investorům, kromě jiných i DAB Bank AG se sídlem v Mnichově (Německo). Nebyl uskutečněn žádný prodej jednotlivcům.

14. K emisi certifikátů došlo na základě základního prospektu ze dne 22. září 2005 a všeobecných podmínek ze dne 20. prosince 2005 (včetně příloh). Na žádost společnosti Barclays Bank došlo i k notifikaci základního prospektu v Rakousku. Certifikáty byly emitovány v roce 2006. Splatnost nastane v roce 2016.

15. Realizačním clearingovým subjektem byla společnost se sídlem ve Frankfurtu nad Mohanem. Zde je rovněž uložena hromadná listina (globální certifikát).

16. DAB Bank AG převedla certifikáty na svou dceřinou společnost v Rakousku, direktanlage.at AG, která je dále prodávala jednotlivcům, mezi nimi H. Kolassovi s bydlištěm v Rakousku, který do certifikátů investoval určitou částku.

17. Tyto objednávky byly vždy učiněny vlastním jménem dotčených společností a byly odpovídajícím způsobem provedeny. Společnost direktanlage.at AG splnila tedy příkaz H. Kolassy podle svých Všeobecných obchodních podmínek „na účet cenných papírů“, což znamená, že společnost direktanlage.at AG držela jakožto krytí veškeré certifikáty svých zákazníků v Mnichově vlastním jménem na účet příslušného zákazníka. H. Kolassa si mohl nárokovat pouze dodání certifikátů ve výši odpovídající podílu na krytí s tím, že k převodu certifikátů jako takových na jeho jméno nemohlo dojít.

18. Základem certifikátu je totiž podniková obligace ve formě dluhopisu na doručitele. Částka ke splacení, a tím tedy hodnota certifikátu se řídí indexem, který je tvořen portfoliem z několika cílových fondů, hodnota certifikátu je tedy přímo spojena s tímto portfoliem. Portfolio muselo být vytvořeno a spravováno společností s ručením omezeným usazenou v Německu.

19. Jednatel této společnosti použil svůj vliv uvnitř společnosti k získání nových vkladů do svého rozsáhlého pyramidového podvodu. V Německu byl v roce 2011 odsouzen k trestu odnětí svobody v délce deseti let a osmi měsíců pro podvod, padělání listin a krácení daně.

20. V současné době je hodnota certifikátů odhadována na nulu.

21. H. Kolassa proto podal žalobu k Handelsgericht Wien proti společnosti Barclays Bank, ve které uplatňuje současně jak své nároky smluvní (nároky založené na smlouvě o obligacích, nabytí obligací a porušení předšmluvních povinností ochrany a poskytnutí informací), tak deliktní povahy (nároky založené na vadách prospektu a kontroly, porušení zejména zákona o kapitálovém trhu a zákona o investičních společnostech). H. Kolassa se ohledně příslušnosti soudu, jemuž byla věc předložena, odvolává primárně na čl. 15 odst. 1 písm. c) nařízení č. 44/2001, a subsidiárně na čl. 5 body 1 písm. a) a 3 uvedeného nařízení.

22. Barclays Bank popírá jak žalobní důvody H. Kolassy, tak příslušnost soudu, k němuž byla žaloba podána.

23. S ohledem na argumenty stran a významný počet probíhajících paralelních řízení považoval Handelsgericht Wien za nezbytné a vhodné přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) a) Pokud jde o čl. 15 odst. 1 nařízení [č. 44/2001], má být formulace ‚ve věcech týkajících se smlouvy uzavřené spotřebitelem pro účel, který se netýká jeho profesionální nebo podnikatelské činnosti, uvedená v čl. 15 odst. 1 nařízení [č. 44/2001] vykládána v tom smyslu, že
- i) žalobce, který na sekundárním trhu nakoupil jakožto spotřebitel dluhopis na doručitele a nyní vůči emitentovi uplatňuje nároky z titulu odpovědnosti za prospekt z důvodu porušení informačních a kontrolních povinností a nároky vyplývající z podmínek dluhopisu, se může odvolávat na tuto skutkovou podstatu zakládající příslušnost, pokud žalobce derivativním způsobem koupí tohoto cenného papíru od třetí osoby vstoupil do smluvního vztahu mezi emitentem a původním upisovatelem dluhopisu;
 - ii) [v případě kladné odpovědi na otázku pod písm. a) i)] má žalobce možnost dovolávat se příslušnosti podle uvedeného článku 15 nařízení [č. 44/2001] i tehdy, pokud třetí osoba, od které spotřebitel koupil dluhopis na doručitele, tento dluhopis předtím koupila pro účel, který se týká její profesionální nebo podnikatelské činnosti, žalobce tedy přebírá obligačně-právní vztah od subjektu, který není spotřebitelem?
 - iii) [V případě kladné odpovědi na první otázku pod písm. a) i) a ii) může se žalující spotřebitel dovolávat příslušnosti podle článku 15 nařízení [č. 44/2001] i tehdy, pokud vlastníkem dluhopisu není on sám, ale třetí osoba, kterou žalobce pověřil nákupem cenných papírů a sama není spotřebitelem, a která tyto papíry v souladu s dohodou fiduciárně drží vlastním jménem pro žalobce a poskytla mu jen závazkově právní nárok na dodání?
- b) [V případě kladné odpovědi na první otázku pod písm. a) i)] zakládá čl. 15 odst. 1 nařízení [č. 44/2001] soudu, jemuž byla věc předložena z důvodu smluvních nároků vyplývajících z koupě dluhopisů, i akcesorickou příslušnost pro delikt ní nároky vyplývající z téže koupě dluhopisů?
- 2) a) Pokud jde o čl. 5 bod 1 písm. a) nařízení [č. 44/2001], má být formulace ‚pokud předmět sporu tvoří smlouva nebo nároky ze smlouvy‘ uvedená v čl. 5 bodu 1 písm. a) nařízení [č. 44/2001] vykládána v tom smyslu, že
- i) žalobce, který na sekundárním trhu nakoupil jako spotřebitel dluhopis na doručitele a nyní vůči emitentovi uplatňuje nároky z titulu odpovědnosti za prospekt z důvodu porušení informačních a kontrolních povinností a nároky vyplývající z podmínek dluhopisu, se může odvolávat na tuto skutkovou podstatu zakládající příslušnost, pokud žalobce derivativním způsobem, koupí tohoto cenného papíru od třetí osoby vstoupil do smluvního vztahu mezi emitentem a původním upisovatelem dluhopisu?
 - ii) [v případě kladné odpovědi na druhou otázku pod písm. a) i)] může se žalobce dovolávat příslušnosti podle uvedeného čl. 5 bodu 1 písm. a) [č. 44/2001] i tehdy, pokud vlastníkem dluhopisu není on sám, ale třetí osoba, kterou žalobce pověřil nákupem cenných papírů, a která tyto papíry v souladu s dohodou fiduciárně drží vlastním jménem pro žalobce a poskytla mu jen závazkově právní nárok na dodání?

- b) [V případě kladné odpovědi na druhou otázku pod písm. a) i)] zakládá čl. 5 bod 1 písm. a) nařízení [č. 44/2001] soudu, jemuž byla věc předložena z důvodu smluvních nároků vyplývajících z koupě dluhopisů, i akcesorickou příslušnost pro deliktní nároky vyplývající z téže koupě dluhopisů?
- 3) a) Pokud jde o čl. 5 bod 3 nařízení [č. 44/2001], jsou nároky vyplývající z odpovědnosti za prospekt a nároky vyplývající z porušení ochranných a poučovacích povinností podle práva upravujícího kapitálový trh v souvislosti s emisí dluhopisu na doručitele nároky z deliktní nebo kvazideliktní odpovědnosti ve smyslu čl. 5 bod 3 nařízení [č. 44/2001]?
- [V případě kladné odpovědi na třetí otázku pod písm. a) v prvním pododstavci], platí totéž i tehdy, když osoba, která sama není majitelem dluhopisu, nýbrž má pouze závazkové právní nárok na vydání vůči majiteli, který pro ni cenné papíry fiduciárně drží, uplatní tyto nároky vůči emitentovi?
- b) Má být formulace ‚místo, kde došlo nebo může dojít ke škodné události‘ uvedená v čl. 5 bodu 3 nařízení [č. 44/2001] vykládána v tom smyslu, že při koupi cenného papíru na základě úmyslně chybné informace,
- i) má být za místo škody považováno bydliště poškozeného jako centrum jeho majetkového zájmu?
- ii) [V případě kladné odpovědi na třetí otázku pod písm. b) i)] Platí totéž i tehdy, když příkaz ke koupi a převod valut je až do vypořádání obchodu odvolatelný a vypořádání se uskutečnilo v jiném členském státě až po určité době po odepsání z účtu poškozeného?
- 4) Pokud jde o přezkum příslušnosti a skutečnosti s dvojitou relevancí, je soud v rámci přezkumu příslušnosti podle článku 25 a násl. nařízení [č. 44/2001] v souvislosti se spornými skutečnostmi, které jsou relevantní jak pro otázku příslušnosti, tak pro existenci uplatněného nároku („skutečnosti s dvojitou relevancí“), povinen provést úplné důkazní řízení, nebo je při rozhodování o otázce příslušnosti povinen vycházet ze správnosti tvrzení žalobce?“

IV – Analýza

24. Předkládající soud uvádí, že nedospěl k závěru o existenci „přímého“ smluvního vztahu mezi stranami. Aby předkládající soud určil, do které samostatně vykládané kategorie (smluvní nebo deliktní) nařízení č. 44/2001 mají být zařazeny nároky uplatněné H. Kolassou, potřebuje znát výklad Soudního dvora.

A – K první otázce

25. Svou první otázkou se předkládající soud v zásadě Soudního dvora táže, zda jsou v takové věci, jako je věc v původním řízení, splněny podmínky čl. 15 odst. 1 nařízení č. 44/2001, což by mělo za následek, že H. Kolassa by mohl podle čl. 16 odst. 1 nařízení č. 44/2001 žalovat společnost Barclays Bank v Rakousku.

26. Pro určení příslušnosti podle čl. 15 odst. 1 tohoto nařízení musejí být splněny tři podmínky. Zaprvé se musí jednat o spotřebitele, tedy osobu, která neprovozuje žádnou podnikatelskou nebo profesní činnost⁵; zadruhé právo podat žalobu musí být spojeno se spotřebitelskou smlouvou uzavřenou mezi spotřebitelem a osobou, která vykonává podnikatelskou nebo profesní činnost, a nakonec zatřetí taková smlouva musí spadat do některé z kategorií uvedených v odstavci 1 písm. a) až c) uvedeného článku 15.

27. Předkládající soud neupřesňuje, která ze tří možností čl. 15 odst. 1 [písm. a), b) nebo c)] nařízení č. 44/2001 by mohla být použitelná. Podle mého názoru se může jednat pouze o možnost uvedenou v písmenu c), podle kterého osoba, která vykonává podnikatelské nebo profesní činnosti je musí vykonávat v členském státě, na jehož území má spotřebitel bydliště, nebo pokud se jakýmkoli způsobem taková činnost na tento členský stát nebo na několik členských států včetně tohoto členského státu zaměřuje, přičemž smlouva musí spadat do rozsahu těchto činností. Použití pravidel pro určení příslušnosti vyplývajících z čl. 15 odst. 1 písm. a) (koupě movitých věcí na splátky) a z písmene b) (půjčka návratná ve splátkách nebo jiný úvěrový obchod určený k financování koupě takových movitých věcí) nařízení č. 44/2001 musí být vyloučeno z prostého důvodu, že certifikáty nejsou movitými věcmi ve smyslu uvedeného čl. 15 odst. 1 písm. a) nebo b).

28. První a třetí podmínka se zdají být v projednávané věci splněny. H. Kolassa jednal jako spotřebitel, neboť předmětná transakce se netýkala jeho podnikatelských ani profesních činností. Navíc byl prospekt týkající se certifikátu, o který se jedná, v Rakousku zveřejněn, a Barclays Bank tak zaměřovala svou činnost na tento členský stát ve smyslu čl. 15 odst. 1 písm. c) nařízení č. 44/2001.

29. Jednalo se přesto o „smlouvu uzavřenou [...] spotřebitelem“? To je klíčový prvek první otázky.

30. Podle nizozemské vlády je možné ze skutečností popsanych předkládajícím soudem dovodit, že H. Kolassa a Barclays Bank se ve skutečnosti zavázali vzájemně. Konkrétněji je argumentace nizozemské vlády strukturována následovně, a sice Barclays Bank měla povinnost za použití podrobné úpravy výpočtu popsané v prospektu splatit H. Kolassovi obligační půjčku. Ten měl povinnost zaplatit cenu obligace. H. Kolassovi ovšem nebyl certifikát správcem doručen a on získal pouze nárok na doručení cenného papíru na doručitele, nicméně tento certifikát představoval nárok na výplatu určené částky společností Barclays Bank spotřebiteli. Barclays Bank tak měla dluh vůči tomu, kdo si dluhopis koupil, i když certifikát, v souladu se všeobecnými obchodními podmínkami správce zůstal v jeho úschově. To by znamenalo, že by v každém případě měl být H. Kolassa považován za držitele dluhopisu v ekonomickém významu tohoto termínu.

31. H. Kolassa dodává, že vzhledem k tomu, že článek 15 nařízení č. 44/2001 má za cíl chránit spotřebitele, měl by být vykládán rozšiřujícím způsobem.

32. Tato argumentační linie mě nepřesvědčila.

33. Existuje konstantní judikatura, podle které pojmy použité nařízením č. 44/2001, a zejména ty obsažené v čl. 15 odst. 1 musí být vykládány autonomním způsobem s odkazem primárně na systematiku a cíle uvedeného nařízení, a to v zájmu zajištění jeho jednotného použití ve všech členských státech⁶. Pojem „smlouva uzavřená [...] spotřebitelem“ je tedy nezávislý na posouzení podle vnitrostátního práva.

5 — Viz zejména rozsudek Česká spořitelna (C-419/11, EU:C:2013:165, bod 32 a tam citovaná judikatura).

6 — V tomto smyslu viz rozsudky Engler (C-27/02, EU:C:2005:33, bod 33), Pammer a Hotel Alpenhof (C-585/08 a C-144/09, EU:C:2010:740, bod 55; Mühlleitner (C-190/11, EU:C:2012:542, bod 28) a Česká spořitelna (EU:C:2013:165, bod 25).

34. Podle judikatury Soudního dvora článek 15 nařízení č. 44/2001 podle znění úvodní části odstavce 1 i podle znění téhož odstavce písmene c) tohoto článku vyžaduje, aby byla spotřebitelem „uzavřena“ „smlouva“ s osobou, která provozuje podnikatelské nebo profesionální činnosti⁷. Toto zjištění je kromě toho posíleno názvem oddílu 4 kapitoly II tohoto nařízení, do kterého tento článek 15 patří, který upravuje „příslušnost ve věcech spotřebitelských smluv [smluv uzavřených]⁸ spotřebiteli⁹“.

35. Jsem toho názoru, že nedošlo k uzavření smlouvy ve smyslu čl. 15 odst. 1 nařízení č. 44/2001, a že tento článek tedy není na případ, jako je tento, použitelný.

36. H. Kolassa jako rakouský spotřebitel měl v úmyslu účastnit se investice společnosti Barclays Bank coby anglického emitenta, přičemž tato investice byla v Rakousku inzerována prostřednictvím zvláštního prospektu. Tvrdí, že banka, se kterou uzavřel smlouvu, a sice direktanlage.at AG, nenesla žádné ekonomické riziko.

37. Nicméně takové konstatování nemůže vést k závěru, že mezi H. Kolassou a společností Barclays Bank byla uzavřena smlouva.

38. Jediná smlouva uzavřená H. Kolassou byla smlouva uzavřená s direktanlage.at AG. Jsem si vědom toho, že podle použitelného vnitrostátního práva má Barclays Bank vůči H. Kolassovi určité závazky¹⁰. Nicméně tyto závazky nevyplývají z uzavření smlouvy mezi H. Kolassou a direktanlage.at AG.

39. Nevidím ani důvod přijmout širší nebo „ekonomický“ výklad článku 15 nařízení č. 44/2001, který by šel proti doslovnému znění tohoto ustanovení, z důvodu, že je nutné chránit spotřebitele jako slabšího účastníka.

40. Článek 15 odst. 1 nařízení č. 44/2001 představuje odchylku jak z obecného pravidla příslušnosti stanoveného v čl. 2 odst. 1 tohoto nařízení, které stanoví příslušnost soudů členského státu, na jehož území má žalovaný bydliště, tak z pravidla o zvláštní příslušnosti pro smlouvy vyjádřeného v čl. 5 bodu 1 téhož nařízení, podle kterého je příslušný soud místa, kde závazek, o nějž se jedná, byl nebo měl být splněn¹¹.

41. V tomto ohledu je pravda, že i když čl. 15 odst. 1 písm. c) nařízení č. 44/2001 má za cíl ochranu spotřebitelů, nevyplývá z toho, že taková ochrana by měla být absolutní¹². Toto ustanovení je formulováno jasně a vyvažuje zájmy spotřebitele a zájmy osoby, která vykonává podnikatelské nebo profesní činnosti. A protože představuje výjimku z obecného pravidla, musí být toto ustanovení vykládáno restriktivně¹³.

42. Hlavním cílem nařízení č. 44/2001 je zajistit právní jistotu v oblasti určování soudní příslušnosti na vnitřním trhu. Bod 11 odůvodnění uvedeného nařízení tak stanoví, že pravidla příslušnosti musí zajistit vysokou míru předvídatelnosti.

43. Připuštění příslušnosti fora spotřebitele v situacích jako v tomto případě by bylo s takovou předvídatelností v rozporu.

7 — Rozsudek *Ilsinger* (C-180/06, EU:C:2009:303, bod 53).

8 — Kurziva provedena autorem tohoto stanoviska.

9 — Rozsudek *Ilsinger* (EU:C:2009:303, bod 53).

10 — Zástupce společnosti Barclays Bank během ústního jednání potvrdil, že certifikát, o který se jedná, se řídí německým občanským právem. Podle pravidel obsažených v článku 793 a násl. německého občanského zákoníku by se jednalo o cenný papír na doručitele. H. Kolassovi z tohoto cenného papíru plynula určitá práva, např. právo na vypořádání v okamžiku splatnosti. Tato práva jsou určena zákonem a nevyplývají ze smluvního vztahu.

11 — Rozsudky *Pammer a Hotel Alpenhof* (EU:C:2010:740, bod 53) a *Mühlleitner* (EU:C:2012:542, bod 26).

12 — Rozsudky *Pammer a Hotel Alpenhof* (EU:C:2010:740, bod 70) a *Mühlleitner* (EU:C:2012:542, bod 33).

13 — Viz rozsudek *Mühlleitner* (EU:C:2012:542, bod 27).

44. Navrhují Soudnímu dvoru, aby neobtěžoval jasné znění článku 15 nařízení č. 44/2001 ani jeho opodstatnění v systematické uvedeného nařízení kvůli tomu, aby přijal „ekonomický“ přístup s cílem ochránit jednoho spotřebitele. Je na unijním zákonodárci, aby v tomto směru jednal, pokud by došel k závěru, že je to potřeba¹⁴.

45. V důsledku toho Soudnímu dvoru navrhují, aby na první otázku odpověděl, že čl. 15 odst. 1 nařízení č. 44/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že vyžaduje uzavření smlouvy mezi stranami sporu. Pokud některý spotřebitel koupil certifikát představující podnikovou obligaci v podobě dluhopisu na doručitele nikoli od emitenta tohoto certifikátu, nýbrž od třetí osoby, která jej sama získala od emitenta, pak mezi spotřebitelem a emitentem nebyla smlouva uzavřena.

B – Ke druhé otázce

46. Svou druhou otázkou předkládající soud v podstatě pokládá stejné otázky, které byly až dosud zkoumány, avšak tentokrát s odkazem na pravidlo čl. 5 bodu 1 písm. a) nařízení č. 44/2001, podle kterého „v případě smlouvy nebo nároků ze smlouvy“ může být osoba žalována u soudu místa, kde závazek byl nebo měl být splněn.

47. Ve své otázce se předkládající soud zdá vycházet z myšlenky, že poškozená osoba *nastoupila* na místo prvotního upisovatele obligace v rámci smlouvy uzavřené s emitentem. Pokud by předkládající soud měl dospět k závěru, že H. Kolassa nastoupil na místo uvedeného upisovatele tak, že *nabyl všechna práva a povinnosti* direktanlage.at AG, a stal se tak smluvní stranou smlouvy uzavřené se společností Barclays Bank, jednalo by se dle mého názoru o „případ smlouvy nebo nároků ze smlouvy“ ve smyslu čl. 5 bodu 1 písm. a) nařízení č. 44/2001. Následující úvahy předpokládají, že se o takový případ nejedná, neboť sám předkládající soud ve svých úvahách vedoucích k položení předběžných otázek uvádí, že H. Kolassa není podle obecných pravidel rakouského občanského práva se společností Barclays Bank ve smluvním vztahu.

48. Jak Soudní dvůr, tak právní teorie¹⁵ vykládají pojem „smlouva“ v rámci článku 15 a čl. 5 bod 1 nařízení č. 44/2001 odlišně.

49. Co se týče čl. 5 bodu 1, Soudní dvůr vykládá pojem „smlouva nebo nároky ze smlouvy“¹⁶ autonomním a rozšiřujícím způsobem. Konkrétně tento článek podle Soudního dvora nevyžaduje *uzavření* smlouvy¹⁷. Určení smluvní povinnosti je nicméně nezbytné pro použití uvedeného ustanovení, neboť soudní příslušnost je podle tohoto ustanovení stanovena podle místa, kde smluvní závazek, o němž se jedná, byl nebo měl být splněn.

14 — Ke snahám o posílení ochrany investora (spotřebitele), viz von Hein, J., „Verstärkung des Kapitalanlegerschutztes: Das Europäische Zivilprozessrecht auf dem Prüfstand“, *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht* (2011), s. 369 až 373, a zvláště s. 372.

15 — Viz například Kropholler, J. a von Hein, J., *Europäisches Zivilprozessrecht*, 9. vydání, Verlag Recht und Wirtschaft, Frankfurt nad Mohanem 2011, článek 5, EuGVO bod 6; Geimer, R., *Europäisches Zivilverfahrensrecht*, 3. vydání, Verlag C.H. Beck, Mnichov 2010, článek 5, EuGVVO bod 24 a Bach, L., „Was ist wo Vertrag und was wo nicht?“, *Internationales Handelsrecht* (2010), s. 17 až 25, a zvláště s. 23.

16 — Rozsudek Engler (EU:C:2005:33, body 33 a 48). V tomto rozsudku Soudní dvůr odkazuje na stanovisko generálního advokáta Jacobse, podle kterého takový přístup zřejmě odráží úmysl vyplývající ze znění použitého v různých jazykových verzích tohoto ustanovení, tedy ve znění, které je jednoznačně širší než znění článku 15 nařízení č. 44/2001. Viz stanovisko generálního advokáta ve věci Engler (C-27/02, EU:C:2004:414, bod 38).

17 — Rozsudky Tacconi (C-334/00, EU:C:2002:499, bod 22) a Česká spořitelna (EU:C:2013:165, bod 46).

50. Podle ustálené judikatury nelze od rozsudku Handte¹⁸ výraz „smlouva nebo nároky ze smlouvy“ ve smyslu čl. 5 bodu 1 nařízení č. 44/2001¹⁹ chápat tak, že se vztahuje na situaci, v níž neexistuje svobodně přijatý závazek jedné strany vůči druhé straně. V této věci se jednalo o řetězec smluv o mezinárodní koupi zboží, ve kterých se smluvní závazky stran v jednotlivých smlouvách lišily tak, že smluvní závazky, které pozdější kupující mohl uplatnit proti svému bezprostřednímu prodejci, nebyly nezbytně stejné jako ty, které ve svém smluvním vztahu přijal výrobce vůči prvnímu kupujícímu²⁰.

51. V daném případě je obtížnější kategorizovat transakce mezi jednotlivými stranami. Přesto stejně jako ve věci, v níž byl vydán rozsudek Handte (EU:C:1992:268), zde existuje řetězec smluv a zároveň nelze dojít k závěru, že mezi H. Kolassou a společností Barclays Bank existuje „závazek dobrovolně přijatý jednou stranou vůči straně druhé“.

52. Z této judikatury vyplývá, že mezi H. Kolassou a společností Barclays Bank není smluvní vztah ve smyslu čl. 5 bod 1 písm. a) nařízení č. 44/2001.

53. Rád bych zopakoval, jak zdůraznil i předkládající soud, že podle použitelného vnitrostátního práva má společnost Barclays Bank vůči H. Kolassovi určité závazky. Tyto závazky však nejsou smluvní povahy ve smyslu výše uvedeného ustanovení.

54. V důsledku toho Soudnímu dvoru navrhuji, aby na druhou otázku odpověděl tak, že čl. 5 bod 1 písm. a) nařízení č. 44/2001 musí být vykládáno v tom smyslu, že vyžaduje smluvní vztah ve smyslu závazku dobrovolně přijatého jednou stranou vůči druhé. Takový vztah neexistuje v situaci, kdy jednotlivec koupil certifikát představující podnikovou obligaci v podobě dluhopisu na doručitele nikoli u emitenta tohoto certifikátu, nýbrž u třetí osoby, která jej sama získala od emitenta.

C – Ke třetí otázce

55. Třetí otázka se týká pravidla zvláštní příslušnosti stanovené v čl. 5 bodu 3 nařízení č. 44/2001. Předkládající soud si přeje vědět, zda žaloba založená na údajně neúplném nebo málo srozumitelném prospektu obsahujícím informace o investici, jakož i na předpokládaném nedostatku kontroly správy fondů, na které byly certifikáty indexovány, může být kvalifikována jako žaloba na základě delikt ní nebo kvazidelikt ní odpovědnosti ve smyslu čl. 5 bodu 3 uvedeného nařízení.

56. Hlavní důvod pro pravidlo zvláštní příslušnosti uvedené v čl. 5 bodu 3 nařízení č. 44/2001 se podle ustálené judikatury Soudního dvora zakládá na existenci zvláště úzkého vztahu mezi sporem a soudem místa, kde došlo ke škodné události, který odůvodňuje určení příslušnosti tohoto soudu z důvodů řádného výkonu spravedlnosti a užitečné organizace řízení²¹. Soud příslušný podle místa, kde došlo ke škodné události, má totiž obvykle nejlepší předpoklady pro rozhodování, a to zejména z důvodu blízkosti sporu a snadnosti provádění důkazů²².

57. Předkládající soud se předně táže, zda nároky z odpovědnosti emitenta za prospekt v souvislosti s emisí dluhopisu na doručitele, a nároky z porušení povinností ochrany a poskytnutí informací mohou být považovány za nároky z „delikt ní nebo kvazidelikt ní odpovědnosti“ ve smyslu čl. 5 bodu 3 nařízení č. 44/2001.

18 — Rád bych upřesnil, že v rozsudku Handte (EU:C:1992:268) Soudní dvůr vyložil čl. 5 bod 1 Bruselské úmluvy.

19 — C-26/91, EU:C:1992:268, bod 15). Viz též rozsudek OTP Bank (C-519/12, EU:C:2013:674, bod 23 a citovaná judikatura).

20 — Rozsudek Handte (EU:C:1992:268, bod 17).

21 — Viz rozsudek Zuid-Chemie (C-189/08, EU:C:2009:475, bod 24 a tam citovaná judikatura).

22 — Tamtéž (bod 24 a citovaná judikatura).

58. Odpověď na tuto podotázku je jednoznačně kladná. Tento autonomní pojem především zahrnuje veškeré nároky, které směřují k uplatnění odpovědnosti žalovaného a které nesouvisí se smlouvou nebo s nároky ze smlouvy ve smyslu čl. 5 bodu 1 nařízení č. 44/2001²³. Článek 5 bod 3 tohoto nařízení sám o sobě žádné nároky nevylučuje. Právní teorie to potvrzuje a zdůrazňuje, že tento článek je v zásadě použitelný na škodu utrpěnou investory²⁴, a zejména na odpovědnost z titulu prospektu²⁵.

59. Co se týče určení místa, kde došlo ke škodné události nebo kde hrozí, že k ní dojde, předkládající soud se táže, zda se za místo škodné události považuje místo bydliště poškozeného jako centrum jeho majetkových zájmů, které se nachází v Rakousku.

60. Podle ustálené judikatury v případě, kdy místo, kde došlo ke skutečnosti, která může vést k uplatnění delikttní nebo kvazidelikttní odpovědnosti, a místo, kde tato skutečnost způsobila škodu, nejsou stejná, výraz „místo, kde došlo ke škodné události“ může zahrnovat dvě různá místa, totiž místo, kde škoda vyšla najevo²⁶, a místo události, která byla příčinou²⁷ této škody²⁸.

61. Kromě toho v rozsudku Kronhofer (EU:C:2004:364) Soudní dvůr rozhodl, že čl. 5 bod 3 Bruselské úmluvy musí být vykládán tak, že pojem „místo, kde došlo ke škodné události“ nezahrnuje místo bydliště žalobce, kde se nachází „centrum jeho majetkových zájmů“ jen ze samotného důvodu, že zde utrpěl finanční škodu vyplývající ze ztráty částí jeho majetku, ke které došlo a kterou utrpěl v jiném státě, který je smluvní stranou²⁹. Co se týče této zvláštní příslušnosti podle uvedeného čl. 5 bodu 3, Soudní dvůr se ztotožnil s generálním advokátem Légerem, který ve svém stanovisku v dané věci poukázal na to, že nic neodůvodňuje, aby byly příslušné soudy jiného smluvního státu, než ve kterém nastala skutečnost, která způsobila škodu, a ve kterém se nachází místo, kde se celá škoda materializovala, tj. všechny prvky zakládající odpovědnost³⁰. Takové určení příslušnosti by neodpovídalo žádné objektivní potřebě z hlediska dokazování nebo organizace řízení³¹.

62. Vystává tedy otázka, jaké jsou v této věci prvky, které zakládají případnou odpovědnost.

63. Přestože skutečnosti uvedené v předkládacím rozhodnutí neposkytují dostatečně konkrétní údaje k vyloučení jakékoli pochybnosti ohledně určení místa, kde došlo ke vzniku škodné události, vše jasně nasvědčuje tomu, že skutkové okolnosti této věci nejsou srovnatelné se skutkovými okolnostmi ve věci, v níž byl vydán rozsudek Kronhofer (EU:C:2004:364). Pro připomenutí, v uvedené věci navrhovatel v původním sporu, R. Kronhofer, s bydlištěm v Rakousku, uzavřel telefonicky smlouvu o kupních opcích na akcie s jednotlivci s bydlištěm v Německu, a z tohoto důvodu převedl příslušnou částku na investiční účet v Německu.

64. Naproti tomu v daném případě Barclays Bank v Rakousku zveřejnila prospekt. To naznačuje existenci škodné události, která může založit soudní příslušnost podle čl. 5 bodu 3 nařízení č. 44/2001.

65. Jsem toho názoru, že pokud byl prospekt zveřejněn v jednom nebo několika členských státech, může se v každém jednotlivém případě jednat o škodnou událost, která může založit soudní příslušnost podle čl. 5 bodu 3 nařízení č. 44/2001.

23 — Viz rozsudky Kalfelis (189/87, EU:C:1988:459, body 17 a 18) a Engler (EU:C:2005:33, bod 29).

24 — Rozsudek Kronhofer (C-168/02, EU:C:2004:364).

25 — Viz zejména Bachmann, G., „Die internationale Zuständigkeit für Klagen wegen fehlerhafter Kapitalmarktinformation“, *Praxis des Internationalen Privat- und Verfahrensrechts*, 27 (2007), svazek 27, 2007, s. 77 až 86, a zvláště s. 81; Kropholler, J. a von Hein, J., *op. cit.* bod 74.

26 — Nazývaný v německé právní nauce „Erfolgsort“ a v polské nauce „miejsce wystąpienia szkody“.

27 — Nazývaný v německé právní nauce „Handlungsort“ a v polské nauce „miejsce powstania zdarzenia powodującego szkodę“.

28 — Viz rozsudky Bier (21/76, EU:C:1976:166, bod 24), Zuid-Chemie (EU:C:2009:475, bod 23) a Kainz (C-45/13, EU:C:2014:7, bod 23).

29 — Rozsudek Kronhofer (EU:C:2004:364, bod 21).

30 — Viz stanovisko generálního advokáta Légera ve věci Kronhofer (C-168/02, EU:C:2004:24, bod 46).

31 — Rozsudek Kronhofer (EU:C:2004:364, bod 18).

66. V tomto kontextu bych se přiklonil, jak to ve svém vyjádření navrhuje Komise, k rozsudku Shevill a další³², ve kterém Soudní dvůr vyložil pojem „místo, kde došlo ke škodné události“ tak, že v případě pomluvy prostřednictvím novinového článku rozšířeného v několika smluvních státech mohl poškozený podat žalobu na náhradu škody proti vydavateli u soudu každého státu, ve kterém byla publikace šířena a kde byla poškozena pověst poškozeného, jak tvrdil, přičemž tato žaloba byla omezena na škodu utrpěnou v zemi, ve které byla žaloba podána. Tato myšlenka byla potvrzena v rozsudku eDate Advertising a další³³.

67. Navrhuji proto Soudnímu dvoru, aby na třetí otázku odpověděl tak, že čl. 5 bod 3 nařízení č. 44/2001 má být vykládán v tom smyslu, že zahrnuje všechny žalobní návrhy, v rámci kterých je uplatňována odpovědnost žalovaného a které se netýkají smluvních nároků ve smyslu čl. 5 bodu 1 nařízení č. 44/2001. Toto první ustanovení zahrnuje právní odpovědnost vzniklou z titulu prospektu. Výraz „místo, kde došlo ke škodné události“ ve smyslu čl. 5 bodu 3 nařízení č. 44/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že zahrnuje místo bydliště držitele certifikátů, pokud finanční škodu způsobilo zveřejnění prospektu v členském státě, kde má držitel bydliště.

D – Ke čtvrté otázce

68. Svou čtvrtou otázkou se předkládající soud v podstatě táže, zda v rámci přezkumu příslušnosti má provádět úplné důkazní řízení anebo zda má považovat tvrzení jediného žalobce v původním řízení za správná.

69. Úvodem je třeba připomenout, že příslušnost soudu je určena autonomními pravidly nařízení č. 44/2001, zatímco podstata věci je rozhodována podle použitelného vnitrostátního práva určeného podle kolizních norem zákonů týkajících se smluvních³⁴ nebo mimosmluvních³⁵ povinností.

70. Předkládající soud nevysvětluje důvod, proč se odvolává na články 25 a 26 nařízení č. 44/2001. Podle mého názoru tyto články nemají k položené otázce vztah. Podle svého znění článek 25 pouze odkazuje na výlučnou příslušnost založenou článkem 22 nařízení č. 44/2001.

71. Otázka rozsahu přezkumu se týká všech pravidel příslušnosti nařízení č. 44/2001.

72. Zdá se mi, že existující judikatura nám nabízí několik možností jak zodpovědět tuto otázku, které jsou naznačeny i v předkládacím rozhodnutí.

73. Nařízení č. 44/2001 neupřesňuje rozsah kontrolních povinností, které má vnitrostátní soud při přezkumu své příslušnosti. Z ustálené judikatury vyplývá, že Bruselská úmluva neměla za cíl sjednotit procesní pravidla smluvních států, ale rozdělit soudní pravomoc k řešení sporů v civilních a obchodních věcech ve vztazích mezi smluvními státy a usnadnit výkon soudních rozhodnutí³⁶. Z ustálené judikatury rovněž vyplývá, že co se týče procesních pravidel, je třeba se řídit použitelnými vnitrostátními pravidly soudu, jemuž byla věc předložena, s výhradou, že použití těchto pravidel neohrozí užitečný účinek Bruselské úmluvy³⁷.

32 — C-68/93, EU:C:1995:61, bod 33.

33 — C-509/09 a C-161/10, EU:C:2011:685, bod 52.

34 — Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008, ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I) (Úř. věst. L 177, s. 6).

35 — Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007, ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (Řím II) (Úř. věst. L 199, s. 40).

36 — V tomto ohledu viz rozsudky Shevill a další (EU:C:1995:61, bod 35); Italian Leather (C-80/00, EU:C:2002:342, bod 43) a DFDS Torline (C-18/02, EU:C:2004:74, bod 23).

37 — Rozsudek Hagen (C-365/88, EU:C:1990:203, body 19 a 20) a Shevill a další (EU:C:1995:61, bod 36).

74. Proto Soudní dvůr například rozhodl, že žadatel měl výhodu fora místa výkonu smlouvy podle čl. 5 odst. 1 Bruselské úmluvy, i když vznik smlouvy, která byla základem žaloby, byl mezi stranami sporný³⁸. Soudní dvůr také upřesnil, že je v souladu s podstatou právní jistoty, když vnitrostátní soud, jemuž byla věc předložena, může jednoduše rozhodnout o vlastní příslušnosti pouze na základě pravidel obsažených v uvedené úmluvě, aniž by byl povinen zkoumat podstatu sporu³⁹.

75. V nedávném rozhodnutí Soudní dvůr uvedl, že ve stadiu přezkumu mezinárodní příslušnosti soud, jemuž byla věc předložena, neposuzuje přípustnost ani opodstatněnost negativní určovací žaloby podle pravidel vnitrostátního práva, pouze identifikuje vazbu se státem, v němž má soud sídlo, odůvodňující jeho příslušnost na základě čl. 5 bodu 3 nařízení č. 44/2001⁴⁰. Rovněž měl za to, že pro použití čl. 5 bodu 3 nařízení č. 44/2001 může soud, jemuž byla věc předložena, pouze pro účely ověření své příslušnosti podle tohoto ustanovení, považovat tvrzení žalobce týkající se podmínek deliktů nebo kvazideliktů odpovědnosti za prokázaná⁴¹.

76. I přesto soud, jemuž byla věc předložena k rozhodnutí sporu, nemůže, jak zřejmě navrhuje předkládající soud, založit svou příslušnost pouze na skutečnostech předložených žalující stranou. Aby byl garantován užitečný účinek nařízení č. 44/2001, musí rozhodnout na základě všech skutečností, které má k dispozici.

77. V tomto kontextu mám za to, že by článek 24 nařízení č. 44/2001 byl zbaven své normativní hodnoty v případě, že by žalovaná strana neměla možnost předložit své argumenty týkající se příslušnosti soudu, jemuž byla věc předložena. Toto ustanovení totiž možnost žalované strany předložit svou argumentaci ohledně příslušnosti výslovně stanoví.

78. Proto soud, jemuž byla věc předložena, nesmí odkládat přezkum příslušnosti kvůli provádění důkazů. Musí přistoupit k posouzení *prima facie* své příslušnosti.

79. Jsem toho názoru, že taková vnitrostátní procesní pravidla, jako jsou pravidla popsána předkládajícím soudem, která stanoví, že soud, jemuž byla věc předložena, se musí pouze ujistit o zjevné opodstatněnosti tvrzení žalující strany, aniž jsou brány v úvahu skutečnosti případně předložené stranou žalovanou, jsou v rozporu s užitečným účinkem nařízení č. 44/2001.

80. Navrhuji proto Soudnímu dvoru, aby na čtvrtou otázku odpověděl, že k určení své příslušnosti podle ustanovení nařízení č. 44/2001, musí soud, jemuž byla věc předložena, v rámci kontroly *prima facie* zhodnotit všechny skutečnosti, které má k dispozici, včetně skutečností případně předložených žalovanou stranou.

V – Závěry

81. Vzhledem ke všem předcházejícím úvahám navrhuji, aby Soudní dvůr na předběžné otázky položené Handelsgericht Wien odpověděl následovně:

- 1) Článek 15 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech musí být vykládán tak, že vyžaduje uzavření smlouvy mezi stranami sporu. Pokud spotřebitel koupil certifikát představující podnikovou obligaci v podobě dluhopisu na doručitele nikoli od emitenta tohoto certifikátu, nýbrž od třetí osoby, která jej sama získala od emitenta, pak mezi spotřebitelem a emitentem certifikátu nebyla uzavřena smlouva. 2) Článek 5 bod 1 písm. a) nařízení č. 44/2001

38 — Rozsudek Effer (38/81, EU:C:1982:79, bod 8).

39 — Rozsudek Benincasa (C-269/95, EU:C:1997:337, bod 27).

40 — Rozsudek Folien Fischer a Fofitec (C-133/11, EU:C:2012:664, bod 50).

41 — Rozsudek Hi Hotel HCF (C-387/12, EU:C:2014:215, bod 20).

musí být vykládán tak, že vyžaduje existenci smluvního vztahu ve smyslu svobodného přijetí závazku jednou stranou vůči straně druhé. Takový vztah neexistuje v situaci, kdy jednotlivec koupil certifikát představující podnikovou obligaci v podobě dluhopisu na doručitele nikoli od emitenta tohoto certifikátu, nýbrž od třetí osoby, která jej sama získala od emitenta.

- 3) Článek 5 bod 3 nařízení č. 44/2001 musí být vykládán tak, že zahrnuje všechny žalobní návrhy, v rámci kterých je uplatňována odpovědnost žalovaného a které se netýkají smluvních nároků ve smyslu čl. 5 bodu 1 nařízení č. 44/2001. Toto první ustanovení zahrnuje právní odpovědnost vzniklou z titulu prospektu. Výraz „místo, kde došlo ke škodné události“ ve smyslu čl. 5 bodu 3 nařízení č. 44/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že zahrnuje místo bydliště držitele certifikátů, pokud finanční škodu způsobilo zveřejnění prospektu v členském státě, kde má držitel bydliště.
- 4) Pro určení své příslušnosti podle ustanovení nařízení č. 44/2001 musí soud, jemuž byl spor předložen, v rámci kontroly *prima facie* zhodnotit všechny skutečnosti, které má k dispozici, včetně skutečností případně předložených stranou žalovanou.